

REPUBLIKA E SHQIPERISE
Ministria e Punëve Publike dhe Transportit
MINISTRI

U D E T E I M

Nr. 16 , Datë 08.08 2012

PER

KRITERET PËR PAJISJEN ME LICENCË KOMBËTARE PËR PERSONELIN E
MIRËMBAJTJES SË AVIONIT

Në mbështetje të pikës 4 të Nenit 17 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe në zbatim të pikës ç. të nenit 7 dhe pikës 2 të nenit 33 të Ligjit Nr. 199/09, datë 22.12.2008 "Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë", i ndryshuar,

U D E T E:

1. Qëllimi dhe fusha e zbatimit

Përcaktimi i kriterëve baze për pajisjen dhe lëshimin e licencës kombëtare për personelin e mirëmbajtjes së Avionit.

Ky udhëzim zbatohet për personelin teknik shqiptar, i cili do të kryejë mirëmbajtje të avionit, motorit dhe pjesëve perberëse të një organizatë shqiptare mirëmbajtjeje të miratuar.

2. Klasifikimi i Licencave

Licencat klasifikohen si më poshtë:

Kategoria	Klasa	Grupi	Klasifikimi
Tipi I - Mirëmbajtje Baze	Avion	A1 Avionë me MTOW > 5700 kg A2 Avionë me MTOW ≤ 5700 kg A3 Felkonterë A4 Avionë të tjerë nga A1, A2, A3	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi
	Motor	E1 Ferrua E2 Piston E3 Turbina	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi

	Pjesë Përbërëse	Grupet nga C1 në C20 siç janë të përcaktuar nga Pjesa 145 për mirëmbajtjen në aktet nënligjore për licencë	Pjesë përbërëse specifike ose reference tek lista e aftësive në MOE
Tipi I - Mirëmbajtje Linje	Avion	A1 Aeroplanë me MTOW > 5700 kg A2 Aeroplanë me MTOW ≤ 5700 kg A3 helikopterë A4 ... të tjerë nga A1, A2, A3	Lloji i klasifikimit, seritë ose prodhuesi

Shënim: MOE -Maintenance Organization Exposition (Manuali i Organizatës së aprovuar sipas Pjesës 145 për Mirëmbajtjen)

3. Privilegjet e licencës

Personeli që do të zotërojë një licencë kombëtare për mirëmbajtje avioni, do të kryejë mirëmbajtjen pranë një Organizate shqiptare të aprovuar të Mirëmbajtjes, sipas kategorisë së përcaktuar në këtë Licencë.

Privilegjet që do të njihen për tipologjinë si më sipër, specifikohen më poshtë:

Kategoria Tipi I - Mirëmbajtje Baze

Në kuadër të një Organizate Mirëmbajtjeje të aprovuar mbajtësi i kësaj licence, në përputhje me licencën që zotëron, kryen ndërhyrje mirëmbajtjeje bazë dhe luajtje të programuar dhe jo të programuar, si dhe kontroll të materëve të përbërëse.

Kategoria Tipi II - Mirëmbajtje Linje

Në kuadër të një Organizate Mirëmbajtjeje të aprovuar mbajtësi i kësaj licence kryen ndërhyrje mirëmbajtjeje linje ose ndërhyrje të vogla mirëmbajtjeje si dhe riparime të dëmtimeve të dukshme por jo të rënda, të cilat nuk kërkojnë pajisje speciale.

4. Lëshimi i Licencës Kombëtare për Mirëmbajtje avioni

4.1 Kriteret e themelore për pajisjen me Licencë Kombëtare

- Aftësia fizike për të kryer detyrat e kërkuara
- Moshë minimale 21 vjeç
- Diplomë të shkollës së aviacionit
- Posedimi i njohurive dhe eksperiencës specifike në funksion të kategorisë, klasës, grupit dhe klasifikimit të kërkuar, si rreç poshtë:

Kritere për njohuritë bazike

Në funksion të kërkesës, aplikuesi për Licencë duhet të dokumentojë dhe të demonstrojë që zotëron njohuritë bazike për kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar, shoqëruar me dëshmi ose certifikata për fushat e specifikuara më poshtë:

- Matematike, fizike, bazat e elektricitetit, elemente te elektronikes, teknika dixhitale, Materiale dhe pajisje te rena.
- Praktike mirëmbajtjeje, aerodinamike.
- Faktori njerëzor, legjislacion dhe rregullores aeronautike,
- Struktura dhe impiante te mjetëve fluturuese dhe helikopterëve, motorëve dhe turbinave, motorëve me piston, elikat.

Kritere për eksperiencën

c) Në funksion te kërkesës, aplikuesi për Licencë duhet te demonstrojë që zotëron eksperiencën e duhur për kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar, shoqëruar me dëshmi ose certifikata përkatëse.

- Eksperienca për Tipin I - Mirëmbajtje baze (avionë, motorë dhe pjesët përbërëse) duhet te jete 5 vjet ne fushën e mirëmbajtjes së avionëve civile;
- Eksperienca për Tipin II - Mirëmbajtje Lanje duhet te jete 3 vjet ne fushën e mirëmbajtjes se avionëve civile;

b) Vitet e eksperiencës mund te reduktohen nëse zotëronet një diplomë e një shkollë më të lartë, specifikuar si më poshtë:

- Vitet e eksperiencës reduktohen në 2 vjet nëse aplikuesi zotëron diplomë të një shkollë të mesme teknike aviacioni, dhe 3 vjet nëse ka diplomë të Universitetit ne Inzhinieri Aeronautike.

Viti i fundit i eksperiencës së sipër përmendur duhet të jetë kryer në kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar.

Vitet e eksperiencës reduktohen në 1 vjet nëse aplikuesi zotëron diplomë të një shkollë të mesme teknike aviacioni dhe 2 vjet nëse ka diplomë të Universitetit ne Inzhinieri Aeronautike.

Viti i fundit i eksperiencës së sipër përmendur duhet të jetë kryer në kategorinë, klasën, grupin dhe klasifikimin e kërkuar.

4.2 Aplikimi për Licencë Kombëtare

Aplikuesi për Licencën Kombëtare duhet të orientojë një kërkesë të shoqëruar me dokumentat që vërtetojnë përmbushjen e kriterëve të përcaktuar në paragrafin 4.1.

4.3 Modeli i Licencës Kombëtare për Mirëmbajtje baze

Në shtojcën bashkëligdhur e cilësuar pjesë e këtij udhezimi, paraqet Modeli standard i Licencës Kombëtare.

5. Zgjerimi i objektit të Licencës Kombëtare

Konsiderohet zgjerim objekti të Licencës Kombëtare, shprehur i kategorive, klasave, grupeve ose klasifikimeve të tjera.

Për të kërkuar zgjerim të objektiv të Licencës Kombëtare aplikuesi duhet të paraqesë pranë Autoritetit të Aviacionit Civil që kërkon të zgjeruar me:

- a) Licencën Kombëtare që zotëron, të cilën kërkohet ta zgjerojë
- b) Dokumente që provojnë eksperiencën e dantur lidhur me zgjerimin që kërkon, specifikuar në Tabelën më poshtë,
- c) Dokumente që provojnë zotërimin e njohurive bazike lidhur me zgjerimin që kërkon, sipas përcaktimeve të paragrafit 4.1. (Kriterat për njohuritë bazike)

5.1 Nëse një aplikues kërkon të kalojë nga një Klasifikim në qetrim brenda Tipit II të Kategorisë, atëherë duhet të ketë ushtruar eksperiencën e dantur (në muajt sipas tabelës së mëposhtme:

PTK \ NGA	A1	A2	A3	A4
A1	-----	3	9	6
A2	12	-----	12	3
A3	12	3	-----	9
A4	24	3	12	-----

5.2 Nëse një aplikues kërkon zgjerim brenda Tipit I, Mirëmbajtje Baza:

5.2.1 Për të kaluar nga njëra klasë ose klasifikim në tjetër, atëherë duhet të ketë ushtruar eksperiencë minimale (në muajt) sipas tabelës së mëposhtme:

PTK \ NGA	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
A1	SAMU SËPES				6	9	3
A2					12	6	9
A3					9	9	9
A4					18	18	18
B1	24	12	12	12	-----	3	3
B2	24	18	12	12	12	-----	12
B3	24	18	18	12	6	9	-----

5.2.2 Për të kaluar brenda klasave nga avioni ose motori tek pjesët përbërëse (Grupi C) duhet të ketë ushtruar 6 muaj eksperiencë në grupin ku kërkohet të kalojë.
Kalimi nga pjesët përbërëse të avionit ose motori në avione ose motorë nuk është i mundur.

5.2.3 Për të kaluar nga një përbërës tek qetrimi duhet të ketë ushtruar përvojë, por kjo do të derësohet sipas rastit specifik nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

5.3 Nëse një aplikues kërkon të kalojë nga Tipi I - Mirëmbajtje Linje në Tipin I - Mirëmbajtje Baze, ai duhet të ketë eksperiencë në punime (një muaj) sipas tabelës së mëposhtme:

TEK Tipi I NGA Tipi II	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
A1	-----	24	18	3	-----	12	12
A2	36	-----	24	3	24	12	12
A3	24	18	-----	6	24	18	12
A4	36	24	24	-----	36	24	24

5.3.1 Për të kaluar nga Tipi II - Mirëmbajtje Linje tek Klasa e mëposhtme duhet 1 (një) vit eksperiencë, por kjo do të vlerësohet sipas rasteve specifike nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

5.4 Nëse një aplikues kërkon që brenda të njëjti grup, të shtojë një tjetër klasifikim, seri ose prodhues atëherë duhet të demonstrojë që:

- ka kryer një kurs të miratuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil për avionin, motorin/APU, përbërësin
- ka një periudhë eksperiencë praktike në avion, motor APU, përbërës, seri dhe si rezultat është shtetë muaj, por është për t'u verifikuar sipas rasteve specifike nga Autoriteti i Aviacionit Civil.

6. Rinovimi i Licencës Kombëtare për Mirëmbajtje avioni

Licenca Kombëtare ka vlefshmëri 5 vjet. Ajo mund të rinovohet për një 5-vjeçar tjetër.

Në të njëjtin rast mbajtësi i Licencës duhet të:

- a) Të demonstrojë që ka eksperiencë në përbërës të Licencës të rinovimit për një periudhë të paktën 6 muajsh në 2 vitet e fundit.
- b) Të mundësojë të eksperiencë sipas kushteve të kërkuara të eksperiencës për 6 muajsh pranë një Organizate të Aprobuar të Mirëmbajtjes.

Kërkesat për rinovim të Licencës Kombëtare i dëftohen Aviatorëve të Aviacionit Civil dhe shoëtrëhet me Licencën ekzistuese të Aviacionit Civil sipas tabelës së mëposhtme.

7. Kufizimi, pezullimi ose rregullimi i Licencës Kombëtare

Autoriteti i Aviacionit Civil mund të kufizojë, pezullojë ose të rregullojë Licencën Kombëtare në rastet:

- a) Kur verifikohet që si pasojë e një mbarëmbajtjeje kryerjeje sigurore nga mbajtësi i Licencës është vlerësohet si rrezik sigurie në fluturim.
- b) Kur mbajtësi i Licencës ka një detyrim të përfunduar të detyrues.
- c) Kur mbajtësi i Licencës kryen mbarëmbajtjeve të privilegjuara të përfunduar në Licencë.

8. Zhvlerësimi i Licencës Kombëtare

Licenca Kombëtare humbet vlerësimin e saj në rastet mëposhtuese:

- Pas 5 vitesh nga data e lëshimit të licencës kombëtare;
- Nëse është pezulluar ose rritur kushtet e licencës;
- Nëse mbajtësi i saj nuk ka putuar në tërësi licencën në udhëzimet e kësaj rregullore.

9. Procedurat e Konvertimit të Licencës Kombëtare

- Licenca Kombëtare nuk mund të konvertohet në Licencë të Ministrisë qëndrore të Aviacionit Nautilik LMA-EASA.
- Në momentin që Republika e Shqipërisë do të bëhet aëronaut me të drejtë të plotë në EASA:
 - Licenca Kombëtare do të humbasë vlerësimin për mjedeta turruese (Klasa/Grupi A1, A2, A3);
 - Licenca Kombëtare do të shpërfaqet në licencë të reja për:
 - Klasa/Grupi A4 (për mjedeta turruese të vogla);
 - Klasa/Grupi B1 (për mjedeta turruese të vogla);
 - APU dhe Përbërës.

10. Dorëzimi i Licencave të mëparshme

Me hyrje në fuqi të kësaj Udhëzimi të gufëm licencat e lëshuara në përputhje me objektin e trajtuar në këtë Udhëzim, duhet të dorëzohen në Autoritetin e Aviacionit Civil për të kërkuar lëshimin e një Licencë Kombëtare sipas detyrimeve të kësaj Udhëzimi.

11. Shfuqizime

Në Udhëzimin Nr. 97, datë 17.03.1998 "Rregullore e licencimit të personelit fluturues dhe teknik", pjesa që i takon personelit fluturues duhet të nënshkruhet në kësaj rregullore shfuqizohet.

Ky rregullorë hyrë në fuqi më 17.03.1998 dhe është në fuqi deri në fund të vitit 2008.

MINISTRI
Dimitris

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
REPUBLIC OF ALBANIA
MINISTRIA PËNËMËRE E VEPRIMEVE PUBLIKE DHE TRANSPORTIT
MINISTRY OF PUBLIC WORKS AND TRANSPORT

AUTORITETI I AVIACIONIT CIVIL SHQIPËRISË
ALBANIA – CIVIL AVIATION AUTHORITY

LICENSË KOMBËTARE PË MIRMËMBARTËSINË DHE
NATIONAL LICENSE FOR PILOT MANAGEMENT

NR. _____

KJO LICENSË KA VETEM VLERË KOMBËTARE DHE
THIS LICENSE HAS NATIONAL VALIDITY ONLY

Nomenklatura Identification Number Emri i Përdoruesit Lastname of the Applicant	FOTO
Të Dërguarit Applicant	
Adresa Address	
Komuna Municipality	
Firmsa e Regjistruar Signature of the Applicant	
Titulli i Firmsës Lastname of the Applicant	
Vendi i Regjistrimit Signature of the Applicant	
Data e Regjistrimit Date of Signature	
Vendi i Regjistrimit Signature of the Applicant	

Rikthimi Renewal	Data Date	Shënime Remarks

SHËNIMET
NOTE

1. Kjo licensë duhet të jetë e shoqëruar me identitetin dhe fotografinë e mbajtësit të licencës.
 This license must be accompanied by an identity document and a photograph of the licensee.
2. Licensa kombëtare është e miratuar për një periudhë 5 vjeçare.
 The national license is issued and renewed for a period of 5 years.
3. Kjo licensë është e vlefshme vetëm brenda territorit të Republikës së Shqipërisë.
 This license is valid only within the territory of the Republic of Albania.
4. Kjo licensë mbahet në detyrë dhe nuk mund të çlirohet ose rivotketet.
 This license must be kept in force and cannot be suspended or revoked.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
REPUBLIC OF ALBANIA
MINISTRIA PËNËMËRE E VEPRIMEVE PUBLIKE DHE TRANSPORTIT
MINISTRY OF PUBLIC WORKS AND TRANSPORT

REGJISTRIMI
REGISTRATION

Licensa Kombëtare
 National License

Likenshet
 Licensee

Emri i Përdoruesit
 Lastname of the Applicant

Titulli i Firmsës
 Lastname of the Applicant

Vendi i Regjistrimit
 Signature of the Applicant

Data e Regjistrimit
 Date of Signature